

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Αγάθη Γεωργιάδου, Κική Δεμερτζή

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

- Διαγωνίσματα σε κάθε ενότητα
- Διαγωνίσματα σε όλη την ύλη για τις τελικές εξετάσεις
- Αναλυτικές απαντήσεις σε όλα τα διαγωνίσματα με έμφαση στα δύσκολα σημεία της ύλης

Σύμφωνα με τις Οδηγίες διδασκαλίας
και αξιολόγησης των μαθημάτων

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Περιεχόμενα

■ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Όσα πρέπει να γνωρίζετε για την εξέταση του μαθήματος	11
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1 [Ενότητα 1]	15
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2 [Ενότητα 2]	17
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 3 [Ενότητα 3]	19
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 4 [Ενότητα 4]	21
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 5 [Ενότητα 5]	24
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 6 [Ενότητα 6]	26
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 7 [Ενότητα 7]	28
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 8 [Ενότητα 8]	30
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 9 [Ενότητα 9]	32
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	35
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	
στα Κριτήρια αξιολόγησης	53
στα Ανακεφαλαιωτικά κριτήρια αξιολόγησης	71

■ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Όσα πρέπει να γνωρίζετε για την εξέταση του μαθήματος	89
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1 [Οδυσσέας Ελύτης, «Πίνοντας ήλιο κορινθιακό»]	93
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2 [Γιώργος Σαραντάρης, «Ξυπνάμε και η θάλασσα ξυπνά μαζί μας»]	95
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 3 [Κοσμάς Ι. Χαρπαντίδης, «Χαλασμένες γειτονιές»]	96
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 4 [Ινδιάνος Σιάτλη, «Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο»]	97
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 5 [Γιώργος Ιωάννου, «Να 'σαι καλή, δάσκαλε!»]	98

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 6	[Περλ Μπακ, «Η μάνα»]	99
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 7	[Άννα Φρανκ, «Από το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ»]. . . .	100
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 8	[Μαργαρίτα Λυμπεράκη, «Οι Κυριακές στη θάλασσα»]. . . .	101
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 9	[Κ.Π. Καβάφης, «Στην εκκλησία»].	103
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 10	[Διονύσιος Σολωμός, «Η καταστροφή των Ψαρών»].	104
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 11	[Γιάννης Ρίτσος, «Ερημωμένα χωριά»]	106
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 12	[Μέληω Αξιώτη, «Από δόξα και θάνατο»]	107
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 13	[Διδώ Σωτηρίου, «Όταν πρωτοκατέβηκα στη Σμύρνη»]. . . .	108
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 14	[Άντον Τσέχωφ, «Ένας αριθμός»]	110
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 15	[Δημήτρης Χατζής, «Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα»].	111
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 16	[Ηλίας Βενέζης, «Η επιστροφή του Αντρέα»]	112
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 17	[Θανάσης Βαλτινός, «Δύο γράμματα της Χαράς»]	113
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 18	[Άλκη Ζέη, «Αναμνήσεις της Κωνσταντίνας από τη Γερμανία»].	114
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 19	[Λορέντζος Μαβίλης, «Καλλιπάτειρα»].	115
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 20	[Δημήτρης Μίγγας, «Η τρίπηλα των ονείρων»].	116
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 21	[Νίκος Χουλιαράς, «Η εσχάτη των ποινών»].	117
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 22	[Γιάννης Μαγκλής, «Γιατί;»]	118
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 23	[Μ. Καραγάτσης, «Η κυρία Νίτσα»].	119
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 24	[Ζωρζ Σαρή, «Και πάλι στο σχολείο...»].	121
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 25	[Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ, «Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού»]	122
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 26	[Κ.Π. Καβάφης, «Θερμοπύλες»].	123
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 27	[Ελένη Αλεξίου, «Όμως ο μπαμπάς δεν ερχόταν»]	125
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 28	[Δήμητρα Χ. Χριστοδούλου, «Για ένα παιδί που κοιμάται»].	126
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 29	[Μαρία Ιορδανίδου, «Στην εποχή του τσιμέντου και της πολυκατοικίας»]	127
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 30	[Μένης Κουμανταρέας, «Γραφείον ευρέσεως εργασίας»]. . .	128
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ στα Κριτήρια αξιολόγησης.		129

■ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	Όσα πρέπει να γνωρίζετε για την εξέταση του μαθήματος	199
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1	[Κεφάλαιο Α', Ι. Η μετεξέλιξη του Ρωμαϊκού κράτους, ενότ. 1: Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη]	203
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2	[Κεφάλαιο Α', ΙΙ. Εξωτερικά προβλήματα και αναδιοργάνωση του κράτους, ενότ. 1: Ο Ιουστινιανός και το έργο του].	205
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 3	[Κεφάλαιο Α', ΙΙ. Εξωτερικά προβλήματα και αναδιοργάνωση του κράτους, ενότ. 2: Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του (610-717): Εσωτερική μεταρρύθμιση και αγώνας επιβίωσης]	207
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 4	[Κεφάλαιο Β', ΙΙ. Ο κόσμος του Ισλάμ κατά την περίοδο του Μεσαίωνα, ενότ. 1: Η εξάπλωση των Αράβων, ενότ. 2: Το εμπόριο και ο πολιτισμός του Ισλάμ]	209
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 5	[Κεφάλαιο Γ', Ι. Παγίωση της βυζαντινής κυριαρχίας στα Βαλκάνια και τη Μ. Ασία, ενότ. 1: Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής Βυζαντινής αυτοκρατορίας, ενότ. 2: Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων].	211
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 6	[Κεφάλαιο Γ', Ι. Παγίωση της βυζαντινής κυριαρχίας στα Βαλκάνια και τη Μ. Ασία, ενότ. 3: Η βασιλεία του Μιχαήλ Γ' και η αυγή της Νέας Εποχής, ενότ. 4: Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βούλγαρους]	212
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 7	[Κεφάλαιο Γ', Ι. Παγίωση της βυζαντινής κυριαρχίας στα Βαλκάνια και τη Μ. Ασία, ενότ. 5: Η Βυζαντινή Εποποιία. Επικοί αγώνες και επέκταση της αυτοκρατορίας, ενότ. 6: Η ίδρυση, η εξέλιξη και ο εκχριστιανισμός του Ρωσικού κράτους]	214
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 8	[Κεφάλαιο Γ', ΙΙ. Κοινωνία και οικονομία, ενότ. 1: Οι εξελίξεις στην οικονομία και κοινωνία, ενότ. 2: Η νομοθεσία της Μακεδονικής Δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς»].	216
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 9	[Κεφάλαιο Δ', Ι. Η εξασθένηση του Βυζαντίου και το σχίσμα με τη Δύση, ενότ. 1: Η κρίση και οι απώλειες της αυτοκρατορίας κατά τον 11ο αιώνα (1025-1081),	

	ενότ. 2: Οι Κομνηνοί και η μερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας, ενότ. 3: Η ενετική οικονομική διείσδυση και το σχίσμα των Εκκλησιών]	218
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 10	[Κεφάλαιο Δ', ΙΙ. Οι σταυροφορίες και οι συνέπειές τους για το Βυζάντιο, ενότ. 1: Οι σταυροφορίες και η πρώτη άλωση της Πόλης, ενότ. 2: Η περίοδος της Λατινοκρατίας και τα ελληνικά κράτη]	219
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 11	[Κεφάλαιο Δ', ΙΙΙ. Ανασύσταση Βυζαντίου και υποταγή στους Οθωμανούς, ενότ. 1: Εξάπλωση των Τούρκων και τελευταίες προσπάθειες ανάσχεσής τους, ενότ. 2: Η Άλωση της Πόλης]	221
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 12	[Κεφάλαιο ΣΤ', Ι. Η εξέλιξη της Μεσαιωνικής Ευρώπης μετά τη μετανάστευση των λαών (5ος-10ος αι.), ενότ. 2: Ο Καρλομάγνος και η εποχή του]	223
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 13	[Κεφάλαιο Ζ', Ι. Οι ανακατατάξεις στη Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Κοινωνία, ενότ. 1: Οι ανακαλύψεις]	225
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 14	[Κεφάλαιο Ζ', Ι. Οι ανακατατάξεις στη Μεταμεσαιωνική Ευρωπαϊκή Κοινωνία, ενότ. 2: Αναγέννηση και Ανθρωπισμός, ενότ. 3: Η θρησκευτική Μεταρρύθμιση]	227
	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.	229
	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	
	στα Κριτήρια αξιολόγησης	261
	στα Ανακεφαλαιωτικά κριτήρια αξιολόγησης	292

Νεοελληνική Γλώσσα

Κείμενο*Κείμενο από επίσημο ιστοχώρο με θέμα τα ταξίδια στην Ελλάδα.*

Η Ναύπακτος θεωρείται, χωρίς αμφιβολία, από τους πλέον γραφικούς και ρομαντικούς προορισμούς της ενδοχώρας. Αν σ' αυτά προσθέσουμε τη σημαντική ιστορική παράδοσή της, αλλιώς και την άνετη πρόσβαση από την Αθήνα, έχουμε ένα αδιαφιλονίκητο φαβορί για μια φθινοπωρινή απόδραση που θα μείνει για πάντα χαραγμένη στη μνήμη μας.

Χτισμένη ανάμεσα στο Αντίρριο και τις εκβολές του ποταμού Μόρνου μας περιμένει η ομορφότερη πόλη της Αιτωλοακαρνανίας. Οι ειδυλλιακές της ακρογιαλιές αγναντεύουν τα ήρεμα νερά του Κορινθιακού κόλπου· η βουνίσια της γοητεία κυκλώνει τον παράδεισο της ορεινής Ναυπακτίας· η μεγάλη της ιστορία αντικατοπτρίζεται σε δύο σπουδαία μνημεία: το κατάφυτο βενετσιάνικο κάστρο και το βενετσιάνικο λιμανάκι. Όλα αυτά κάνουν τη Ναύπακτο έναν από τους πιο αξιοζήλευτους τουριστικούς προορισμούς της χώρας μας.

Φτάνοντας στη Ναύπακτο τις πρώτες εντυπώσεις κερδίζουν οι άνετοι δρόμοι, σκιασμένοι με πλατύφυλλα πλατάνια, οι παραδοσιακές γωνιές και ένα πλήθος ανθρώπων κάθε ηλικίας που απολαμβάνουν ανέμελοι τη φθινοπωρινή λιακάδα στα υπαίθρια εστιατόρια και καφέ, δίπλα στη θάλασσα. Ξεκινάμε την περιήγησή μας στην πόλη με μια χαλαρή βόλτα στα πλακόστρωτα σοκάκια με τα πολλὰ ναυτικά σπίτια και τα καλοδιατηρημένα αρχοντικά. Φουντωτές βουκαμβίλιες και πολύχρωμα λουλούδια στολίζουν τους πέτρινους τοίχους πλημμυρίζοντας τις φιλόξενες γειτονιές με κάθε λογής χρώματα κι αρώματα.

Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στο λιμάνι, το μικρότερο και το ομορφότερο της Μεσογείου! Στον ανατολικό πυργίσκο μάς καλωσορίζει ο παλιός ναυτικός φάρος και το Φετιχιέ Τζαμί, του 1499. Η εντοιχισμένη μαρμάρινη πλάκα μάς υπενθυμίζει την περήνη ναυμαχία της Ναυπάκτου, το 1571. Στον δυτικό βραχίονα, δίπλα στα σιδερένια κανόνια που σημαδεύουν τη θάλασσα, βρίσκεται ο ανδριάντας του θρυλικού πυρπολητή Γιώργου Ανεμογιάννη καθώς και το άγαλμα του διάσημου Ισπανού συγγραφέα Μιγκέλ ντε Θερβάντες. Το τέλειο «άλλοθι» για μια ολιγόωρη ανάπαυση αποτελούν οι γευστικοί πειρασμοί που μας περιμένουν στον πεζόδρομο του Στενοπάζαρου, εκεί που παλιά

βρισκόταν η αγορά με τα ταβερνάκια που τιμούσαν δεόντως οι ντόπιοι και οι εργάτες του λιμανιού...

Με ανανεωμένες τις δυνάμεις ξεκινάμε την ανάβαση στο κάστρο –από τα καλύτερα διατηρημένα οχυρά με πέντε διαζώματα– η ιστορία του οποίου ξεκινά από τα χρόνια της αρχαιότητας και φτάνει μέχρι την Τουρκοκρατία. Ανεβαίνοντας στην κορυφή –στην «τριπλή τίαρα του Lepanto», όπως την ονόμαζαν οι Ενετοί– μας καθηλώνουν η ανυπέρβλητη θέα σε ολόκληρη την πόλη, το λιμάνι και ο Κορινθιακός κόλπος με την εντυπωσιακή καλωδιωτή γέφυρα του Ρίου-Αντιρρίου να δεσπόζει στον ορίζοντα. Το γραφικό ξωκλήσι του Προφήτη Ηλία (11ου αιώνα), το ρολόι-κωδωνοστάσιο και τα ερείπια οθωμανικού λουτρού κερδίζουν την προσοχή μας.

Στο φεύγα της μέρας αποχαιρετάμε τη Ναύπακτο. Τα φώτα της πόλης λαμπυρίζουν στα ήρεμα νερά· ένα ολόγιομο φεγγάρι ανάβει για να συντροφεύσει το ταξίδι μας προς τον επόμενο προορισμό.

http://www.visitgreece.gr/el/mainland/escape_to_nafaktos_and_galaxidi
(διασκευασμένο)

Θέματα

[Για τις απαντήσεις βλ. σελ. 55]

■ 1ο Θέμα

Ποιες ομορφιές της Ναυπάκτου εκθειάζονται στο κείμενο;

[Μονάδες 6]

■ 2ο Θέμα

α) Να εντοπίσετε στη β' παράγραφο «Χτισμένη ανάμεσα στο Αντίρριο... της χώρας μας» τη δομή και τους τρόπους ανάπτυξής της.

β) Στη γ' παράγραφο «Φτάνοντας στη Ναύπακτο... χρώματα κι αρώματα» να εντοπίσετε τα υποκείμενα των ρημάτων και να σχολιάσετε τη μορφή τους.

[Μονάδες 4]

■ 3ο Θέμα

Διαβάστε το παραπάνω κείμενο και αποφασίζετε να ταξιδέψετε στη Ναύπακτο. Χρειάζεστε όμως παρέα, γι' αυτό γράφετε μια επιστολή ή ένα e-mail στη φίλη σας, όπου εκθειάζετε τις ομορφιές της πόλης και την καλείτε να έρθει μαζί σας. (200 λέξεις)

[Μονάδες 10]

Κείμενο

Το κείμενο προέρχεται από ιστότοπο που αναφέρεται σε θέματα εφηβείας, ιδίως σε ό,τι αφορά την ενημέρωση των γονέων.

Γονείς και εφηβεία

Η εφηβεία και τα προβλήματά της φέρνουν τους γονείς σε μια νέα πραγματικότητα, άγνωστη και προκλητική. Ο ρόλος των γονέων είναι πολύ καθοριστικός για την υγιή εξέλιξη και ανάπτυξη του εφήβου και αρκετοί γονείς βρίσκονται απροετοίμαστοι να αντιμετωπίσουν την εφηβεία, αγνοούν ότι χρειάζονται νέοι τρόποι αντιμετώπισης των δυσκολιών και ότι το παιδί τους δεν είναι πια το μικρό που εκτελούσε αδιαμαρτύρητα τις εντολές τους, που άκουγε τη γνώμη τους, και τους θεωρούσε πρώτους στη δύναμη και τη γνώση. Σε αυτή τη φάση έχουν να κάνουν με έναν «επαναστάτη» που αμφισβητεί την εξουσία τους, τη συμβουλή τους, τον τρόπο ζωής τους.

Οι έφηβοι πολλές φορές υποτιμούν, γίνονται ανταγωνιστικοί, κρίνουν και επικρίνουν τους γονείς τους, και η συμπεριφορά αυτή εκνευρίζει, τρομάζει, ενοχλεί και θυμώνει τους γονείς, οι οποίοι καλούνται να δουν τα πράγματα διαφορετικά, να ανέχονται πολλή, να συγχωρούν και να επανεξετάζουν τη μέχρι τώρα στάση τους.

Αρκετά συχνά, πολλοί γονείς παραμερίζουν τις δικές τους προσωπικές ανάγκες για χάρη των παιδιών τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κουράζονται, να απογοητεύονται και να πιέζονται, εκτοξεύοντας πολλές φορές κατηγορίες προς τα παιδιά τους, ή να γίνονται αυταρχικοί βάζοντας ποινές και τιμωρίες.

Στην περίοδο της εφηβείας όμως το σημαντικότερο είναι να μη χαθεί η επικοινωνία μεταξύ γονέων και παιδιών, ώστε ο έφηβος να μην απομακρυνθεί από την οικογένειά του αναζητώντας ασφάλεια και κατανόηση αλλού. Καλό θα είναι να μείνει ανοιχτός ο δίαυλος επικοινωνίας, ώστε, όταν χρειαστεί τη στήριξη-συμβουλή των γονιών του, να μπορεί να στραφεί σ' αυτούς!

Αναστασία Καρακώστα

<http://efiveia.gr/goneis-kai-efiveia/>

Θέματα**[Για τις απαντήσεις βλ. σελ. 71]****■ 1ο Θέμα**

Ποια προβλήματα αντιμετωπίζουν οι γονείς με παιδιά στην εφηβεία και πώς πρέπει να τα αντιμετωπίζουν;

[Μονάδες 6]**■ 2ο Θέμα**

- α)** Να εντοπίσετε τα δομικά στοιχεία της πρώτης παραγράφου «Η εφηβεία και τα προβλήματα... τη συμβουλή τους, τον τρόπο ζωής τους».

*Εναλλακτικά:**

Να ξαναγράψετε τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου («Οι έφηβοι πολλές φορές... τώρα στάση τους») μετατρέποντας τη σύνταξη σε παθητική και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές. Να δηλώσετε και το ποιοτικό αίτιο.

- β)** Να αναπτύξετε την παρακάτω θεματική περίοδο σε μία παράγραφο 80 περίπου λέξεων με τη μέθοδο της αιτιολόγησης:

«Στην περίοδο της εφηβείας το σημαντικότερο είναι να μη χαθεί η επικοινωνία μεταξύ γονέων και παιδιών».

[Μονάδες 4]**■ 3ο Θέμα**

[Σχετικό με τα θέματα Παραγωγής Λόγου της **2ης** ενότητας]

Συμμετέχετε σε μια συζήτηση εσείς και οι συμμαθητές σας με θέμα «Εφηβεία και επανάσταση» και παρουσιάζετε σε κείμενο 200 περίπου λέξεων τις απόψεις σας για τους τομείς στους οποίους εκδηλώνεται αυτή η τάση των εφήβων.

[Μονάδες 10]

* Οι εναλλακτικές ερωτήσεις δίνονται για να προετοιμαστεί και να ασκηθεί ο/η μαθητής/-τρια σε περισσότερες ερωτήσεις.

**Νεοελληνική
Λογοτεχνία**

Κείμενο**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ, «Πίνοντας ήλιο κορινθιακό»****Θέματα****[Για τις απαντήσεις βλ. σελ. 131]**

■ 1ο Θέμα

Ποιες ενέργειες κάνει το ποιητικό υποκείμενο, με ποιες λέξεις εκφράζονται και ποια συναισθήματά του αποτυπώνουν;

*Εναλλακτικά:**

Ποιες αισθήσεις του ποιητικού υποκειμένου ενεργοποιούνται στην επαφή του με τη φύση;

[Μονάδες 6]

■ 2ο Θέμα

Να σχολιάσετε τον συμβολισμό των στίχων:

*Φεύγω με μια ματιά**Ματιά πηλατιά όπου ο κόσμος ξαναγίνεται**Όμορφος από την αρχή στα μέτρα της καρδιάς.**Εναλλακτικά:*

Παρατηρήστε τη μορφή του ποιήματος: είναι μοντέρνο ή παραδοσιακό; Από πού το συμπεραίνετε;

Εναλλακτικά:

Να επισημάνετε τρεις μεταφορικές εκφράσεις και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους.

[Μονάδες 6]

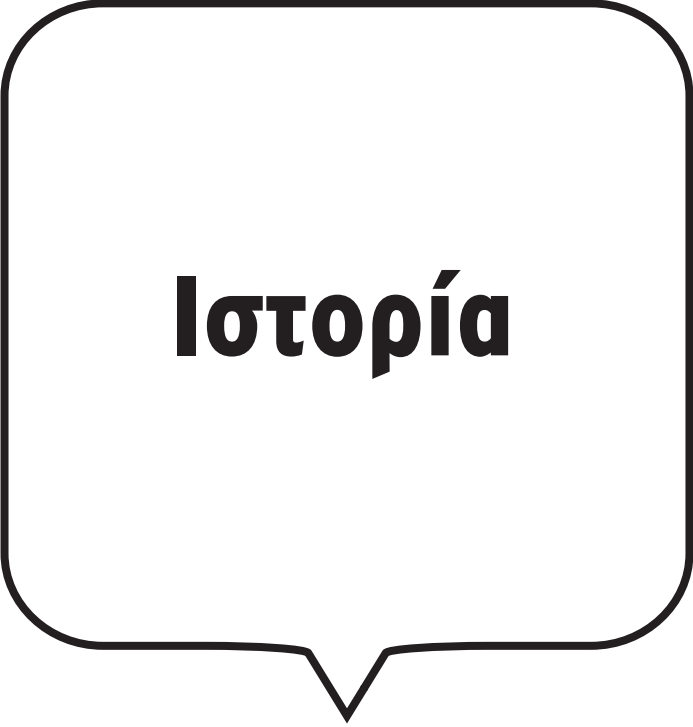
* Οι εναλλακτικές ερωτήσεις δίνονται για να ασκηθεί ο/η μαθητής/-τρια σε περισσότερες ερωτήσεις. Στο 3ο θέμα όμως ο εκπαιδευτικός υποχρεούται να δώσει ένα θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης (το α) και ένα θέμα δημιουργικής γραφής (το β) και ο/η μαθητής/-τρια να επιλέξει να απαντήσει σε ένα από τα δύο. Βλ. και Εισαγωγή, σελ. 89-91.

■ 3ο Θέμα

Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω:

- α.** Είναι η επαφή με τη φύση πηγή αισιοδοξίας για σας, όπως και για τον ποιητή; Αναπτύξτε την απάντησή σας σε ένα κείμενο 100 περίπου λέξεων.
- β.** Υποθέστε ότι είστε στη θέση του ποιητικού υποκειμένου. Γράψτε μια σελίδα στο ημερολόγιό σας στην οποία περιγράφετε τα συναισθήματά σας.

[Μονάδες 8]

Ιστορία

Ομάδα Α

Επιλέξτε και απαντήστε 3 από τις 5 ερωτήσεις.

1. Ποια απόφαση πήρε ο Κωνσταντίνος Α΄, αφού νίκησε τον Λικίνιο, με στόχο την ανόρθωση του Ρωμαϊκού κράτους;
2. Να αναφέρετε τους σπουδαιότερους λόγους της μεταφοράς της πρωτεύουσας.
3. Αντιστοιχίστε τα δεδομένα της στήλης Α΄ με τα δεδομένα της στήλης Β΄.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Νίκαια Βιθυνίας	Α. νόμισμα
2. συμφωνία Κωνσταντίνου και Λικίνιου	Β. Ιερών Παλάτιον
3. Χριστόγραμμα	Γ. θρησκεία
4. συγκρητισμός	Δ. Διάταγμα των Μεδιολάνων
5. Νέα Ρώμη	Ε. πηλατεία
6. φόρουμ	ΣΤ. Α΄ Οικουμενική Σύνοδος

4. Συμπληρώστε τα κενά στο παρακάτω κείμενο:

Ο Κωνσταντίνος καθιέρωσε στη διοίκηση τη διάκριση της από τη εξουσία και ανοικοδόμησε το Βυζάντιο σύμφωνα με το ρυμοτομικό σχέδιο της Στις 11 μ.Χ. ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση των εργασιών και έγιναν τα εγκαίνια της Κωνσταντινούπολης. Βαθμιαία η νέα πόλη απέκτησε χαρακτηριστικά χριστιανικής πόλης γιατί εκεί οικοδομήθηκαν πολλές Το αναγνώρισε στους Χριστιανούς ελευθερία άσκησης της λατρείας τους.

5. Να χαρακτηρίσετε ως σωστό ή λανθασμένο το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων. Στη συνέχεια να αναδιατυπώσετε τις λανθασμένες προτάσεις ώστε να γίνουν σωστές.
 - α. Ο Κωνσταντίνος έκοψε και έθεσε σε κυκλοφορία ένα πολύ σταθερό νόμισμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ι. Η μετεξέλιξη του Ρωμαϊκού κράτους

Ενότητα 1

**Από τη Ρώμη
στη Νέα Ρώμη**

[Για τις απαντήσεις των ερωτήσεων βλ. σελ. 261]

- β. Ο Κωνσταντίνος υιοθέτησε μια καθαρή θρησκευτική στάση.
- γ. Η Κωνσταντινούπολη μέσα σε δύο αιώνες ξεπέρασε το πρότυπό της.
- δ. Οι διωγμοί των Χριστιανών έπαυσαν μετά το Διάταγμα των Μεδιολάνων.
- ε. Η Ανατολή, σε αντίθεση με τη Δύση, δε διέθετε εύρωστη οικονομία.
- στ. Στο συνέδριο στη Νίκαια της Βιθυνίας συμμετείχαν επίσκοποι από όλες τις επαρχίες του Ρωμαϊκού κράτους.

Ομάδα Β

Επιλέξτε και απαντήστε 2 από τις 4 ερωτήσεις.

1. Ποια ήταν η σκοπιμότητα της απόφασης του Κωνσταντίνου να μεταφέρει το μονόγραμμα του Χριστού από τη στρατιωτική σημαία στα νομίσματα;
2. Με βάση το παράθεμα «Η οικοδόμηση της Κωνσταντινούπολης» (σ. 7 του σχολικού βιβλίου) και τις ιστορικές σας γνώσεις, γράψτε ποια κτίρια υπογραμμίζουν τη σχέση της Κωνσταντινούπολης με τη Ρώμη, ποια τον χριστιανικό της χαρακτήρα και ποιο παραπέμπει στον ιδρυτή της.
3. Ποιος ήταν ο στόχος της Α' Οικουμενικής Συνόδου;
4. Η Ύστερη Αρχαιότητα χαρακτηρίζεται από τη συνύπαρξη και αλληλεπίδραση πολλών θρησκειών μέσα στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία (συγκρητισμός). Πώς επηρέασε το φαινόμενο αυτό την προσωπική περίπτωση του Κωνσταντίνου Α', σύμφωνα με το παράθεμα «Θρησκευτική στάση του Κωνσταντίνου» (σ. 9 του σχολικού βιβλίου);

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Ομάδα Α

Επιλέξτε και απαντήστε 3 από τις 5 ερωτήσεις.

[Για τις απαντήσεις
των ερωτήσεων
βλ. σελ. 292]

1. Να εξηγήσετε τους όρους: *Εικονομαχία, παιδομάζωμα*.
2. Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της στήλης Α΄ με τα στοιχεία της στήλης Β΄.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Στάση του Νίκα	Α. τραπεζικές επιταγές
2. βασιλική μετά τρούηλου	Β. Κωνσταντίνος Α΄
3. Νίκαια Βιθυνίας	Γ. Ιουστινιανός
4. Διάταγμα των Μεδιολάνων	Δ. Πατριάρχης Φώτιος
5. έμποροι του Ισλάμ	Ε. Αγία Σοφία
6. Μυριόβιβλος	ΣΤ. Α΄ Οικουμενική Σύνοδος
7. διάδοχος του Προφήτη	Ζ. Καλήνικος
8. υγρό πυρ	Η. χαλίφης

3. Να χαρακτηρίσετε ως σωστό ή λανθασμένο το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων. Στη συνέχεια να αναδιατυπώσετε τις λανθασμένες προτάσεις ώστε να γίνουν σωστές.
 - α. Οι Άραβες έμποροι επινόησαν τις εμπορικές επιταγές (τσεκ).
 - β. Η ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης το 1261 έγινε από τον Ιωάννη Η΄ Παλαιολόγο.
 - γ. Η ελληνική γλώσσα καθιερώνεται ως επίσημη γλώσσα στην πολιτική και στρατιωτική διοίκηση την εποχή του Ηρακλείου.
 - δ. Στα χρόνια του Βασιλείου Β΄ έγινε το Σχίσμα των δύο Εκκλησιών.
4. Ποια ήταν τα κίνητρα των ανακαλύψεων του 15ου αι.;
5. Ποιες ήταν οι συνέπειες της άλωσης της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς;

Ομάδα Β

Επιλέξτε και απαντήστε 2 από τις 4 ερωτήσεις.

1. Για ποιους λόγους θεωρείται η βασιλεία του Μιχαήλ Γ΄ η αρχή μιας Νέας Εποχής;
2. Ποιους λόγους επικαλείται ο Λέων Ε΄, σύμφωνα με το παράθεμα «Απόψεις Λέοντος Ε΄ για την εικονομαχία» (σ. 35 του σχολικού βιβλίου), για να επαναφέρει σε ισχύ την Εικονομαχία;
3. Ποιοι παράγοντες, κατά τη γνώμη σας, ευνόησαν την Αναγέννηση;
4. Αφού μελετήσετε το παράθεμα «Η ρήξη με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία» (σ. 121 του σχολικού βιβλίου), να απαντήσετε στην ερώτηση: Τι καταδικάζει ο Λούθηρος με τις θέσεις του αυτές και τι υποστηρίζει;

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ

Μη σπαταλές τον χρόνο σου σε ατέλειωτες ώρες επανάληψης!

- Απάντησε στα διαγωνίσματα.
- Έλεγξε τις απαντήσεις σου. Εντόπισε τα λάθη σου, διόρθωσέ τα και κάλυψε τα κενά σου.

Από τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ κυκλοφορούν:

Για τη Νεοελληνική Γλώσσα:

- **ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Δήμητρα Αλατζατζή, Δέσποινα Καλογεράκη

- **ΕΚΘΕΣΕΙΣ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Παναγιώτης Εμμανουηλίδης, Έλλη Πετρίδου-Εμμανουηλίδου

Για τη Νεοελληνική Λογοτεχνία:

- **ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Παναγιώτης Εμμανουηλίδης, Έλλη Πετρίδου-Εμμανουηλίδου

Για την Ιστορία:

- **ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Γιώργος Σμπιλίρης, Αγαθοκλής Αζέλης, Γαβρίλης Λαμπάτος

ISBN:978-618-03-0934-8

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 80934